

COLECȚIA POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

212
PREȚUL 1 LEU

GH. ALTOV – VAL. JURAVLIOVA

BALADA STELELOR **

G. ALTOV — V. JURAVLIOVA

Balada stelelor

**

Colecția „Povestiri științifico-fantastice"

EDITATĂ DE REVISTA

ȘTIINȚĂ TEHNICĂ

Anul IX — Nr. 212 — 15 septembrie 1963

În romînește de
IGOR BLOCK

REZUMATUL FASCICULEI PRECEDENTE

Plecat in zbor spre Sirius la bordul astronavei „Oceanul", astronautul Șevțov intră prin radiotelevizíune în legătură cu sculptorul Lanskoi, aflat la Stațiunea Comunicațiilor Stelare de pe Pămint. Vrînd să-l ajute pe artist să creeze o statuie, Șevțov îi relatează peripețiile unui zbor anterior, făcut de unul singur.

Șevțov plecase atunci în Cosmos, la bordul astronavei „Căutarea", spre a găsi un mijloc de combatere a coroziunii provocate de praful negru, care distrugea navele aflate în zbor.

În timpul cercetărilor întreprinse pentru combaterea prafului negru, Șevțov descoperă cu ajutorul astrografului instalat la bordul navei sale că Sirius are o planetă.

Coperta–desen: VICTOR WEGEMANN
Desene: CORNELIU BÎRSAN

G. ALTOV – V. JURAVLIOVA

Balada stelelor

(Urmare din numărul trecut)

Şevţov rămase o vreme tăcut, trăgînd cu urechea la ceva. Apoi urmă :

— Mă întrebi, Oleg Feodorovici, ce vede astronautul care zboară cu o viteză apropiată de cea a luminii? Da, cerul pe care-l vede el nu seamănă de loc cu ceea ce ne-am obişnuit să vedem noi de pe Pămînt sau prin hublourile rachetelor interplanetare de mică viteză. Stelele par să se deplaseze înspre acel punct al cerului spre care zboară nava. Thessem are să-ţi arate nişte fotografii. Da, cerul e înfiorător... Nu cunosc alt cuvînt : înfiorător! Nu deschideam vizoarele şi n-aş fi ieşit pentru nimic din navă dacă n-ar fi fost nevoie. În cazul de faţă era însă nevoie s-o fac. Praful negru m-a silit să-mi pun scafandrul şi să ies. Deşi am văzut nu o dată cerul acesta, mi s-a părut atunci deosebit de lugubru...

Dar nu ţi-am spus încă de ce a trebuit să ies din navă. Uite cum a fost...

★

Era în cea de-a treia zi după ce a observat Şevţov pe clişeele astrografului noua planetă. Între timp, astronautul găsise o nouă soluţie în problema apărării împotriva prafului negru. O soluţie pe deplin satisfăcătoare, ireproşabilă din punct de vedere matematic, de o construcţie elegantă şi care prezenta suficiente garanţii de siguranţă. Avea un singur neajuns, deşi nu de principiu : Şevţov nu se putea folosi de ea. Pe Pămînt s-ar fi montat pe navă, înainte de plecarea ei, aparatajul necesar. Acum însă, soluţia găsită avea doar o semnificaţie teoretică. Trebuia găsită altă soluţie, realizabilă aici, pe bord. Ori dacă nu... La acest „dacă nu“, Şevţov nu voia să se gîndească.

În virtutea unor bizare legi psihologice, raţiunea lui, captivată, pare-se, pe de-a-ntregul de praful negru, lucra

cu o neobişnuită claritate şi tensiune şi în alte direcţii. In acele zile Şevţov a rezolvat cu uşurinţă cîteva probleme dificile legate de proiectul unei noi nave. Continua, de asemenea, să ţină sub observaţie planeta pe care o descoperise, scoţînd pentru scurte intervale la exterior astrograful. A reuşit să mai descopere alte două planete, ale căror atmosfere se compuneau din metan şi amoniac.

O dată, pe cînd Şevţov regla sistemul de răcire din compartimentul motoarelor, se auzi zbîrnîitul întrerupt al staţiei de radio, dînd de ştire că staţia a recepţionat şi a notat o comunicare. Ce comunicare putea să fi primit oare? De la cine? De unde? Legătura cu Pămîntul încetase de mult; între navă şi sistemul solar se interpuneau puternice cîmpuri magnetice. Iar în faţă se afla Sirius, unde nu ajunsese încă niciodată vreo astronavă. Staţia chema însă stăruitor omul. Zbîrnîitul ei caracteristic, întrerupt, nu putea fi confundat cu nimic...

— Nu ştiu de ce, urmă Şevţov, dar de la bun început mi-am zis că trebuie să fie un semnal de-acolo, de pe planeta lui Sirius. Ideea era stupidă, dar tocmai la asta m-am gîndit înainte de toate. Pe urmă... Iartă-mă, am luat-o razna. Timpul de care dispunem e redus. Am să fiu scurt. Ei bine, m-am repezit în sus pe scară, am tras cu atîta putere maneta de conectare a înregistrării magnetice, încît s-a auzit un trosnet în aparat şi am auzit o voce. O voce de om, prima pe care o auzeam după multe luni de singurătate! Era o radiogramă de pe „Aurora", nava de comandament a unei expediţii care a plecat spre Procyon la trei săptămîni după ce am părăsit eu Pămîntul.

Thessem ştie ce înseamnă să expediezi o radiogramă de pe o astronavă pe alta. Cel mai greu e să calculezi direcţia. Undele de radio se propagă într-un fascicul îngust şi e uşor să greşeşti. Ce e drept, „Aurora" era echipată cu cel mai nou aparataj de calcul; îmi închipui însă cît s-au chinuit ei... M-au felicitat cu prilejul zilei de naştere, mi-au urat succes şi mi-au comunicat o serie de date care facilitau expedierea unei radiograme de răspuns. Felicitarea întîrziase cu trei zile, deşi fusese expediată cu două luni înainte. Thessem are să-ţi confirme că în astfel de condiţii trei zile înseamnă o greşeală neînsemnată.

Pe bordul „Aurorei" se aflau ingineri radiofoniști de înaltă clasă...

Puneam mereu banda. Repetam ca un posedat cuvintele acestea, le strigam în gura mare, am învățat pe de rost lista lungă a cifrelor cu care se sfîrșea radiograma. Aceste cifre rigide răsunau pentru mine ca o muzică din cele mai suave, fiindcă auzeam o voce de om, o voce adevărată de om!

În bateriile „Căutării" se acumulase destulă energie, așa încît aș fi putut comunica pe „Aurora" soluția pe care o găsisem și care, din păcate, mie nu-mi putea fi de folos. De pe „Aurora" ea ar fi fost transmisă pe Pămînt și pe alte nave. Mărturisesc, în primul moment am simțit dorința de a expedia imediat, fără nici o întîrziere, o radiogramă pe „Aurora". Am coborît însă în salon, ca să fug de ispită... Energia reprezenta unul dintre puținele mijloace de care dispuneam eu în lupta cu coroziunea provocată de praf: dacă o consumam, însemna să risc o înfrîngere.

Am coborît în salon și mi-am zis: „Trebuie să mă gîndesc la praful negru". Ca să fiu sincer, niciodată încă nu mi s-au învălmășit gîndurile ca atunci. Era ceva ca o înregistrare telegrafică: punct, linie, punct, linie... Mă gîndeam la praful negru și totodată îmi aduceam aminte de radiogramă. Iar la toate acestea se adăugau reflecții despre planeta din sistemul lui Sirius și tot felul de considerații accidentale, de cu totul altă natură. Și totuși, tocmai atunci am găsit cea de-a doua soluție.

Întîi și-ntîi am încetat să mă mai gîndesc la însușirile electrice și magnetice ale prafului negru. În direcția aceasta mă izbeam de fiecare dată de lipsa aparatajului necesar. M-am apucat din nou să analizez celelalte însușiri ale prafului negru. Trebuie să-ți spun că praful negru se compune din molecule de apă, amoniac și metan. E vorba, de fapt, de niște boabe de gheață, de un lichid înghețat, de gaze înghețate. Cu alte cuvinte, mai curînd grindină decît praf.

Ai să spui, probabil, că în acest caz praful negru poate fi lesne topit. Așa mi-am zis și eu la început. Mi-a

venit ideea să încălzesc învelişul navei cu curenţi de înaltă frecvenţă. Vezi însă că particulele de praf negru zgîrie metalul în momentul ciocnirii. După aceea nu mai sînt periculoase ; pot fi uşor topite şi se şi topesc singure de pe urma izbiturii... Dar e prea tîrziu. Lovitura a fost dată. Iată de ce a trebuit, totuşi, să mă ocup de însuşirile electrice ale prafului negru.

N-am să-ţi pun răbdarea la încercare. Am găsit un mijloc de topit praful departe, în faţa navei. Uneori îţi prinde bine cînd n-ai de ales mijloacele tehnice. În astfel de cazuri observi deodată, parcă pentru întîia oară, ceva foarte simplu. Da, soluţia la care am ajuns era cît se poate de simplă. Aş putea să ţi-o explic în cîteva cuvinte. Cred însă că merită să fac o relatare mai detaliată, deoarece aici e tot secretul care explică de ce telescopul de pe „Căutarea" se numea telescop de mare viteză şi de ce am spus eu că cerul pe care-l vede un astronaut e un cer înfiorător.

Să mă ierte Thessem că, fiind inginer radiofonist, o să se plictisească o jumătate de minut. Dumitale însă am să-ţi amintesc de principiul Doppler. Dacă te deplasezi în întîmpinarea unei surse de oscilaţii — sau sursa de oscilaţii vine spre tine, ceea ce e acelaşi lucru —, frecvenţa oscilaţiilor pe care le recepţionezi creşte. Dacă te depărtezi, frecvenţa scade. Lumina, după cum ştii, e un ansamblu de oscilaţii electromagnetice. La lumina roşie, frecvenţa oscilaţiilor e relativ mică, la lumina verde e mai mare, la cea violetă — şi mai mare. Dacă te deplasezi în întîmpinarea luminii roşii, la o viteză considerabilă ea începe să pară verde, apoi violetă, apoi n-o mai vezi de loc, pentru că devine ultravioletă. Fireşte, pentru ca să se întîmple aceasta, e nevoie de viteze colosale. Mai precis, e nevoie de viteze apropiate de aceea a luminii, de acele viteze cu care se deplasează astronavele noastre.

Acum îţi dai seama că un telescop optic obişnuit, prevăzut pentru lumina vizibilă, este în aceste condiţii inutilizabil. Lumina stelelor aflate în faţa navei e percepută ca lumină ultravioletă. Telescoapele de pe navele noastre sînt astfel construite încît să facă fotografii în razele ultraviolete.

Bănuieşti, cred, că stelele aflate în spatele unei nave ce zboară cu o viteză apropiată de cea a luminii nu se văd nici ele. La început se vede cerul înstelat obişnuit. Dar viteza creşte. Stelele în direcţia cărora zboară nava devin albastre, apoi violete şi în cele din urmă se sting. In faţă apare o pată neagră şi, pe măsură ce viteza creşte, pata se întinde, învăluie stelele şi le stinge... Acelaşi lucru se petrece şi în spatele navei. Din galbene, stelele devin portocalii, apoi roşii, apoi pălesc şi se sting... Şi iarăşi apare sinistra pată neagră ..

„Căutarea" era echipată cu două radiolocatoare puternice. Dacă nava ar fi stat pe loc, radiaţia lor n-ar fi pricinuit nici un rău prafului negru. Dar „Căutarea" zbura cu o viteză apropiată de aceea a luminii. Din această cauză, razele locatoarelor deveneau mult mai scurte, mai bine zis se transformau în raze termice...

★

Tustrei — Şevţov, Thessem şi Lanskoi — erau foarte obosiţi. Nici unul dintre ei n-a dormit în noaptea aceasta.

— Locatoarele aveau o mare putere, urmă Şevţov. Foarte mare. Trebuia să dirijez antenele înainte şi să aleg în aşa fel frecvenţa iniţială a radiaţiei, încît viteza navei s-o transforme într-o frecvenţă corespunzătoare razelor termice. Parte din calcule — nu prea complicate — le-am făcut în minte, parte la maşina electronică. Maşina mi-a comunicat cu multă conştiinciozitate consideraţiile ei cu privire la frecvenţa impulsurilor, la unghiul de dispersie şi la multe altele. Nu-mi rămînea decît să-mi pun scafandrul, să ies afară şi să îndepărtez farurile, inutile acum, care nu intrau în spaţiul curăţat de raze.

Am conectat ambele locatoare, apoi am coborît în cheson, mi-am pus scafandrul şi am ieşit din navă..

★

In scafandru bîzîiau încet injectoarele, pompînd aerul în tubul care absorbea bioxidul de carbon. Şevţov privea cerul prin casca transparentă.

În faţa navei se aşternea o uriaşă pată neagră, care semăna cu un tunel fără sfîrşit. Într-un astfel de tunel poţi să intri, dar nu mai poţi să ieşi, deoarece te aşteaptă

o beznă eternă, fără o geană de lumină, fără viață... Acolo unde se sfîrșea pata ardeau stele violete, fără nici o licărire, opalescente. Mai departe, stelele aveau o lumină obișnuită — galbenă sau albăstrie. Era o porțiune de cer obișnuit, strînsă între două pete negre. Între două, pen-

tru că în spatele navei se vedea, de asemenea, o pată neagră. Aceasta din urmă era înconjurată de stele de un roșu sîngeriu, oferind o priveliște și mai sumbră, și mai respingătoare... Petele acestea erau ca un coșmar. Impene-

trebile, înfiorătoare, păreau că înaintează spre navă, strîngînd-o din două părţi şi ameninţînd s-o strivească...

Din cînd în cînd apăreau în mijlocul petelor nişte licăriri bizare, ce semănau cu reflexele aurorei boreale văzute de la mare depărtare. Erau acele oscilaţii electromagnetice care pot fi văzute doar atunci cînd nava zboară cu o viteză apropiată de cea a luminii. Mişcarea ei varia frecvenţa acestor oscilaţii, făcîndu-le vizibile. Ele împăienjeneau petele negre cu fire palide, fantomatice şi dispăreau repede, făcînd bezna şi mai adîncă.

Şevţov îşi zise că lumea, aşa cum o vedem noi, depinde de viteză. E destul să modificăm viteza, pentru ca să se schimbe şi înfăţişarea acestei lumi.

„Ce ne face să pătrundem tot mai departe, şi mai departe în Cosmos? se întrebă Şevţov. Nevoia? Nu. Pămîntul are acum de toate. Dar noi continuăm să ne avîntăm în bezna. Setea de cunoştinţe? În orice caz, nu numai setea de cunoştinţe..."

Forurile au fost îndepărtate. Astronautul trebuia acum să intre în cheson şi să-şi scoată scafandrul. Dar Şevţov rămase în dreptul cabinei de comandă a „Căutării". Pentru întîia oară cerul acela sinistru nu-l mai înspăimînta...

Liftul urca scîrţîind

— Ştii, spuse Thessem, mi-am adus aminte de cîteva versuri dintr-o baladă a lui Kipling. Uneori poeţii nici nu bănuiesc cîtă dreptate au. Ascultă:

„Şi Tamplinson privi-nainte,
Şi-n întunericul etern
Văzu văpaia-nsîngerată
A stelei arse în infern.
Şi Tamplinson privi-napoi,
Şi ca într-un delir bizar
Văzu lumina alburie
A stelei arse în tartar...".

Lunskoi nu răspunse. N-avea chef de vorbă.

Revenit în camera lui, notă în jurnal:

„Cîndva, oamenii au ieşit în largul oceanului pe nişte coji de nucă, au ieşit în întîmpinarea valurilor, a vîntu-

lui, a furtunilor și au învins. Apoi ne-a venit rîndul nouă și am plecat cu navele noastre în Lumea Stelelor. Și cu toate că micile noastre nave sînt ca niște firicele de nisip față de nemărginirea Cosmosului, iată-ne și pe noi ieșind în întîmpinarea unor primejdii mai cumplite decît orice furtuni. Ieșim în întîmpinarea lor și le biruim. Iar cei care ne vor urma vor înfrunta cu navele lor primejdii și mai mari, necunoscute încă...

Căci destinele oamenilor diferă. Omenirea însă are un singur destin, acela de a merge înainte și de a învinge".

Partea a doua

PE ALTĂ PLANETĂ

> Dacă există o divinitate,
> E munca cea cu roade minunate.
> Făcînd din fiară omul ce gîndește,
> Din vise făurind idei,
> Ea ferm spre comunism călăuzește
> Istoria în mersul ei...
>
> **I. SELVINSKI**

Pentru a crea o operă de artă nu sînt de ajuns talentul, împrejurările prielnice și timpul. Așa cum hidrogenul și oxigenul rămîn doar un amestec rece de gaze pînă nu trece prin ele scînteia electrică ce le face să explodeze, și în sufletul artistului trebuie să izbucnească un foc provocat de un eveniment oarecare. Numai atunci apare din amestecul celor mai eterogeni factori ceva care-i ordonă să pună mîna pe penel, pe daltă sau pe condei.

În vîrful turnului Stațiunii Comunicațiilor Stelare se afla o sală rotundă, cu pereții de sticlă. Urcînd aici de dimineață, Lanskoi văzu prin dalele transparente ale pardoselii norii luminați de soare, încremeniți, ca un pustiu de gheață fără de sfîrșit. Undeva dedesubt se afla Pămîntul... La exterior, sala era încinsă cu antene: cele ale comunicațiilor stelare, cvadruple, întinse, ca tentaculele unor animale fantastice; antenele lunare, grilate, depla-

sîndu-se lent ; antenele de depistare a meteoriţilor, în continuă agitaţie... Fiecare antenă se mişca într-un anumit sens, dar toate laolaltă păreau să caute pe cer ceva ce le interesa deopotrivă.

O săgeată masivă de oţel străpungea sala şi se pierdea în înălţime, ridicînd spre cer steagul Omenirii Unite. Din sală steagul părea mic de tot — o flăcăruie roşie, ce flutura în bătaia vîntului.

Înălţimea înnobilează. Rămas singur cu tine însuţi, nu într-un mediu obişnuit, ci sus deasupra norilor, încetezi involuntar să mai iei în seamă acele lucruri mărunte care, cu povara lor nevăzută, ţintuiesc de pămînt spiritul omului. Aici totul e pătruns de lumină. Totul e limpede şi pur.

Gîndul lui Lanskoi se lansă în zbor liber, aci avîntîndu-se în sus, spre cer, aci prăbuşindu-se vertiginos, aci încremenind îndelung locului, ca o pasăre care pluteşte pe deasupra Pămîntului.

Deodată auzi în spatele său, la intrarea în cabina liftului, o voce discretă :

— Atenţiune...

Întoarse capul.

Era un difuzor. Discul difuzorului vuia încet. Aceeaşi voce repetă cuvîntul „atenţiune" în alte cinci limbi.

Lanskoi se apropie de difuzor.

— Emit toate posturile de radio de pe Pămînt, spuse crainicul tot atît de discret. Transmitem o comunicare extraordinară.

Lanskoi n-a crezut niciodată în presimţiri ; de data aceasta însă simţi, şi încă absolut limpede, că această comunicare va juca un rol în destinul său.

Crainicul repetă multă vreme, în şase limbi :

— Atenţiune ! Emit toate posturile de radio de pe Pămînt. Transmitem o comunicare extraordinară.

Treptat, Lanskoi încetă să mai ia în seamă tot ce se afla în jurul său — norii de sub picioare, antenele, care continuau să se mişte fără încetare, steagul ce flutura sus deasupra capului. Nu vedea decît discul negru al difuzorului, care repeta fără sfîrşit :

— Atenţiune ! Emit toate posturile de radio de pe Pămînt. Transmitem o comunicare extraordinară...

Lanskoi ascultă această comunicare. În sala pustie din vîrful turnului Stației Comunicațiilor Stelare răsună, gravă și tristă, vocea fermă a crainicului :

— Ieri Serviciul Comunicațiilor Stelare a recepționat o radiogramă ce anunța epuarea navei „Vulcan", plecată în prima expediție de cercetare spre steaua Wulf 424. O zonă de radiație în care a intrat nava a provocat o reacție în lanț necontrolată la generatoarele nucleare. Căpitanul a transmis pe Pămînt date despre această radiație și un salut de adio în numele echipajului.

— La bordul astronavei „Vulcan" și-au găsit moartea astronauții Knut Herdner, Seyroku Noma, Anatoli Jugov și Richard Rowes.

— Pe întreg Pămîntul se va păstra un minut de reculegere.

— Cînd această comunicare va ajunge la stațiunile de pe Mercur, Venus și Marte, cum și la astronave, oriunde s-ar afla ele, să se păstreze și acolo un minut de reculegere.

Crainicul repetă în alte cinci limbi aceste cuvinte, după care se auzi bătaia unui orologiu. Lanskoi văzu steagul roșu al Omenirii Unite coborînd încet în bernă. Antenele îndreptate spre cer încremeniră. Steagul coborît părea mare și greu.

Pămîntul păstra un minut de reculegere.

★

În viața omului sînt clipe cînd el se jură față de sine însuși. Deși neauzite de nimeni, aceste jurăminte sînt cele mai trainice. Minutul acela de reculegere, sub steagul Pămîntului, coborît în bernă, a marcat de fapt momentul în care Lanskoi a preluat din mîinile bătrînului, mentorul și prietenul său, cutia cu scule a acestuia. N-a rostit nici un cuvînt. Se gîndea la astronauții care și-au găsit moartea. Dar cînd se sfîrși minutul de reculegere și din difuzor se revărsară acordurile Requiemului lui Mozart, își dădu deodată seama ce reprezentau sculele pe care i le-a dat bătrînul.

În clipa aceea se jură că de-acum înainte își va dărui toate gîndurile și forțele misiunii pentru care l-a trimis aici bătrînul.

N-a rostit nici un cuvînt. Dar simțea, știa, era încredințat că așa va fi.

In lift, Lanskoi se uită la ceas și se gîndi că „Oceanul" a recepționat deja comunicarea. Acum se păstrează și acolo un minut de reculegere.

*

La amiază, Thessem și Lanskoi se aflau în sala de televiziune. Pe ecranul argintiu se aprinse o flacără rece și cei doi bărbați văzură din nou cabina de radio a „Oceanului". Șevțov îl salută pe Lanskoi și spuse obișnuitul: „Să trăiești, Thessem!"

Șevțov era prost dispus. Vorbea apatic, în silă, dezlînat. Minutul de reculegere trecuse, dar el nu putea să nu se gîndească la „Vulcan".

— Nu-mi aduc aminte, începu Șevțov, dacă ți-am spus că în sistemul lui Sirius am constatat existența altor două planete. Aveau o masă mare și atmosfera lor se compunea din amoniac și metan. Într-un cuvînt, semănau cu Jupiter al nostru. Astrograful le-a surprins cu întîrziere numai pentru că erau mascate de razele lui Sirius. Nu, n-am început cu ce trebuie să încep. În felul acesta, multe au să-ți rămînă neînțelese. Am să-ți explic altfel. Praful negru a fost învins, dar eu mă simțeam cu fiecare zi tot mai prost. Da, eram bolnav. Singurătatea și starea permanentă de încordare și-au făcut efectul. Eram chinuit de insomnie, mă extenuau cumplite dureri de cap...

O dată, pentru prima oară de cînd mă aflam în zbor, am pus diagnograful automat. Aparatul mi-a luat îndelung pulsul, mi-a făcut o radioscopie, apoi a transmis datele culese mașinii electronice și mașina mi-a comunicat cu vocea ei nesuferită: „Astenie nervoasă. Este necesară o lungă perioadă de odihnă. Se recomandă schimbarea mediului". Blestemata de mașină își bătea joc de mine: „Se recomandă schimbarea mediului..."

Zborul continua. „Căutarea" răzbea prin praful negru. Locatoarele îi deschideau drumul. Aparatele automate funcționau încontinuu, cercetînd compoziția și densitatea prafului. Aveam de gînd să încep curînd operația de frînare. Trebuia să opresc încetul cu încetul nava, s-o întorc și, luînd viteză, să pornesc spre Pămînt.

Dar a fost să fie altfel.

O dată a început să sune stația de radio. Am urcat în cabina de comandă, am conectat aparatul de înregistrare acustică și am auzit un S.O.S. Trei puncte, trei linii, trei puncte. Apoi coordonatele unei astronave și o cifră convențională, care dădea de știre că la bordul ei a făcut explozie acceleratorul ionic.

Venea dinspre Sirius. Părea de necrezut! Drumul de la Pămînt spre Sirius era barat de praful negru. „Căutarea" trecuse cea dintîi de această barieră. Nu exista, nu putea să existe altă navă care să fi ajuns în această regiune a Universului înaintea „Căutării".

Așteptam ca stația să recepționeze și alte semnale. Cel puțin numele astronavei, ceea ce ar fi lămurit imediat totul. Dar aparatul de înregistrare acustică al stației se încăpățîna să repete S.O.S.-urile. Așa s-au scurs cîteva ore. Am încercat zeci de variante, dar nici una nu-mi dădea un răspuns satisfăcător.

În cele din urmă, cînd pierdusem orice speranță să mai înțeleg ceva, am dezlegat enigma. Am dezlegat-o apucîndu-mă să consult o listă care cuprindea numele unor nave vechi.

Printre astronavele care au plecat odinioară de pe Pămînt se afla una — „Argonautul" — care s-a pierdut fără veste. „Argonautul" părăsise Pămîntul cu șaizeci și patru de ani în urmă. După cîțiva ani s-a produs o catastrofă; se presupunea că făcuse explozie acceleratorul. În șaizeci de ani, astronava — sau ceea ce a mai rămas din ea după explozie —, descriind un arc uriaș, putea să fi ocolit praful negru, să fi ajuns în regiunea lui Sirius, iar acum, continuîndu-și drumul, zbura probabil în direcția Pămîntului.

Da, în întîmpinarea „Căutării" zbura probabil o navă care a suferit o catastrofă; automatul ei de avarie emitea în Cosmos S.O.S.-uri. Automatele de acest fel pot funcționa și o sută de ani. Totodată ele determină singure coordonatele...

Ai să zici, probabil, că trebuia să folosesc locatoarele, legătura prin radio. Nu? Am citit undeva despre întîlnirea a două nave care comunicau între ele cu ajutorul locatoarelor. Prostii! „Căutarea" zbura cu o viteză apro-

piată de cea a luminii, iar asta înseamnă că nu rămînea aproape de loc în urma razelor pe care le emitea stația. Chiar dacă, într-un caz fericit, aș fi recepționat un răspuns, tot n-aș mai fi avut timp să frînez. Aici acționează o aritmetică simplă, dar ucigătoare. Viteza „Căutării" se apropia de cea a luminii; ca să simplificăm lucrurile, s-o socotim egală cu trei sute de mii de kilometri pe secundă. Aplicînd regimul de avarie, la o suprasarcină înzecită, puteam să reduc în fiecare secundă această viteză cu o sută de metri. Deci, pentru a se opri, „Căutarea" avea nevoie de trei milioane de secunde. Asta însemna aproape treizeci și cinci de zile.

Ai să spui că treizeci și cinci de zile nu reprezintă un interval de timp chiar atît de mare. Mai întîi de toate, treizeci și cinci de zile nu erau suficiente. Trebuia să frînez, apoi să întorc nava în direcția opusă și să ajung din urmă „Argonautul". În afară de asta, suprasarcina înzecită poate fi suportată numai cu ajutorul aparatelor de somn electric și de respirație artificială. Dacă în acest interval ar fi survenit o cît de mică avarie, consecințele puteau fi din cele mai dezastruoase.

Și toate acestea pentru a vedea o navă veche, sfîrtecată de explozie. O navă moartă. Moartă, deși automatul, scăpat ca prin minune, continua să lanseze S.O.S.-uri. Ei bine, cu toate acestea, nici nu-mi trecea prin cap să-mi continui cursa. Știam că trebuie să frînez. Un S.O.S. e ceva mai presus de orice logică. E inutil, de trei ori inutil, absolut inutil, dar un astronaut se îndreaptă întotdeauna în direcția de unde vine acest semnal.

Am stat două ore în compartimentul motoarelor. Apoi am urcat și, lucru curios, deși mi se făcuse lehamite de toate cîte se aflau la bord, căci văzusem de mii, de milioane de ori aceleași și aceleași lucruri, acum îmi părea totuși rău să mă despart de toate astea... Munca, lectura, muzica, reflecțiile — toate acestea trebuiau să dispară, luîndu-le locul un somn lung de multe săptămîni.

M-am plimbat îndelung prin salon. Mă uitam la portret. Mă gîndeam că nava mea va reveni pe Pămînt după șaptesprezece ani „tereștri". Cînd și cum oare vom învinge noi acest paradox al timpului? Există o singură cale: viteza. Cît a zburat „Căutarea" spre Sirius, pe

Pămînt au trecut peste opt ani. La bord, numai doi. Timpul s-a comprimat de patru ori. Dar dacă nava ar ajunge la Sirius într-o oră, în zece minute, într-o secundă? La bordul navei timpul trebuie să se comprime nu de patru, ci de milioane, de miliarde de ori. Atunci diferenţa aceasta va fi neînsemnată — o oră, zece minute, o secundă.

Sînt încredinţat că oamenii vor zbura cu astfel de viteze. Dar nu cu navele noastre: pentru aceasta e nevoie de cu totul altceva. Aşadar, mi-am zis: conectez aparatele de somn electric şi „Căutarea" va merge înainte, comandată numai de aparate. Dar dacă se va întîmpla ceva, automatul de avarie va emite şi el semnale S.O.S. Poate vor fi auzite, aşa cum am auzit şi eu semnalele de pe „Argonautul". Oamenii vor veni aici şi îmi vor găsi proiectul. Multe dintre elementele acestui proiect sînt acum în mare măsură învechite. Pe atunci însă...

Am scris pe ultima filă a proiectului: „Oameni! Noi am zburat cu rachete atomoionice. A fost o epocă grea în astronavigaţie, deoarece zburătorii se izbeau de paradoxul timpului. Omul nu trebuie însă să se îndepărteze de epoca lui. În numele celor care au zburat înaintea mea, în numele echipajului «Argonautului», care şi-a găsit moartea, în numele meu, vă spun: trebuie să se zboare cu o viteză superioară aceleia a luminii. Noi n-am izbutit să trecem de această barieră fatală. Faceţi-o voi!"

Da, aşa am scris. Mă gîndeam însă la altceva. Mă gîndeam că am să mă întorc pe Pămînt şi n-am să mai zbor. Ajunge!

Am dus proiectul în cabina de comandă şi l-am pus, împreună cu jurnalul de bord, într-o cutie metalică.

Apoi a fost un infern. Suprasarcina de avarie, de o forţă teribilă, răzbea prin somn ca un coşmar ce părea să nu se mai sfîrşească. Teama şi durerea se cuibăriră în acele unghere ale creierului care nu se lăsaseră biruite de somn. O slăbiciune cumplită îmi cuprindea încetul cu încetul, ca o gangrenă, corpul... La fiecare cinci zile, dispozitivele speciale opreau motoarele, şi aparatele de somn electric mă trezeau. Apoi totul reîncepea. Era ca într-o vîltoare care te suceşte, te izbeşte, te slăbeşte o clipă, ca să înghiţi puţin aer, apoi te afundă iar în abis şi-n beznă...

In tot acest răstimp, nava a fost condusă de automate. Aşa cum am mai spus, staţia de radio recepţiona de pe „Argonautul" nu numai semnale S.O.S., ci şi coordonatele. După felul cum se schimbau coordonatele, aparatele mele urmăreau zborul „Argonautului". Iar urmărirea e îndeletnicirea preferată a automatelor de astronavigaţie. Da, da, n-am greşit spunînd aşa. Aş zice chiar că ele au în sînge pasiunea urmăririlor, pentru că şi strămoşii lor dirijau proiectilele balistice. Cînd conectam, la fiecare cinci zile, maşina electronică, aceasta comunica distinct şi chiar cu oarecare bravură :

— Urmărirea continuă... Distanţa pînă la obiectiv...

De altfel, maşina vorbea cu obişnuita ei voce indiferentă. După ce suporţi cinci zile o suprasarcină de avarie, poate să ţi se năzare orice...

Suprasarcina... Dacă am putea atinge cu navele noastre viteze superioare aceleia a luminii, suprasarcina tot ne-ar împiedica să evităm paradoxala „comportare" a timpului. Chiar la o suprasarcină triplă e nevoie de aproape patru luni pentru a atinge viteza luminii. Iar în acest răstimp, pe Pămînt trec ani...

Dar constat că iar am deviat. Ei bine, a venit o zi cînd maşina a spus :

— Pînă la obiectiv sînt trei kilometri.

„Căutarea" se deplasa cu o acceleraţie mică şi gravitaţia nu se simţea aproape de loc. E ceva foarte ciudat cînd, după multe zile de colosală suprasarcină, dispare deodată gravitaţia. Îţi pare că visezi treaz : vrei să faci una şi faci cu totul altceva. Ca să ajung la tabloul de comandă, a trebuit să-mi calculez îndelung fiecare mişcare. Asta însă nu m-a necăjit, ci m-a făcut să rîd, să rîd cu adevărat...

Oblonul metalic al hubloului se ridică scîrţîind. Razele reflectoarelor străpunseră întunericul şi căzură asupra „Argonautului"...

*

Şevţov vorbea cu o voce indiferentă, monotonă. Lanskoi îşi dădea însă seama că astronautul nu era de loc indiferent. Dar el vorbea de stele, de nesfîrşitele drumuri stelare, de destinele unor nave care şi-au găsit sfîrşitul pe

aceste drumuri, de paradoxul astral al timpului, care se scurge într-altfel la bordul fiecărei nave. De aceea, vocea lui Şevţov era fermă şi limpede, aşa cum se şi cuvine să fie vocea unui om capabil să străbată drumurile stelare, să schimbe destinele navelor, să învingă timpul.

★

— Desigur, nu m-am înşelat, urmă Şevţov. „Argonautul" era mort. L-a distrus explozia acceleratorului ionic. În compartimentul motoarelor se căscau nişte spărturi uriaşe. Explozia sfîşiase aripile... Cîrmele erau mototolite ca nişte biete petice de hîrtie. Antenele locatoarelor erau frînte...

Părea că a răsărit din paginile unei cărţi o străveche corabie cu pînze. În cala ei se aude plescăitul apei. Catargele s-au rupt, cîrma e sfărîmată. Vîntul întoarce cu un scîrţîit timona, de care nu se va mai atinge niciodată mîna omului, şi scîrţîitul acesta sperie păsările. Curentul poartă corabia mută prin bez a nopţii bîntuite de furtună. Dar scîrţîitul timonei e poate glasul corabiei? „Corăbiile mor ca oamenii — spune el. Uneori tinere de tot, alteori îmbătrînite în tihna unui refugiu ferit de furtuni. Dar dacă corăbiile ar putea alege, ele şi-ar sfîrşi traiul aşa ca mine, în încleştarea cu furtuna..."

„Căutarea" se apropia încet de „Argonautul". Reflectoarele ei luminau nava moartă. Lumina rece se împrăştiase pe corpul cenuşiu al „Argonautului", isca scîntei la marginile spărturilor, izbea în hublourile negre, stinse pentru totdeauna.

„Căutarea" nu avea steag, aşa încît nu puteam saluta nava naufragiată decît cu lumina. M-am tras spre tabloul de comandă şi am apăsat pe o clapă. Reflectoarele „Căutării" s-au stins şi atunci în cercul întunecat al unui hublou de pe „Argonautul" a pîlpîit o lumină slabă: trei puncte, trei linii, trei puncte.

Dintr-un salt am fost din nou la hubloul meu, ce-mi slujea ca post de observaţie.

Pe cer, acoperind stelele, se profila corpul uriaş al „Argonautului". Lumina aceea slabă se aprindea şi se stingea mereu: trei puncte, trei linii, trei puncte... Razele puternice ale reflectoarelor îi acopereau pîlpîirea, dar

acum ea se vedea distinct: trei puncte, trei linii, trei puncte...

Cunoşteam construcţia navei şi ştiam că la bordul ei nu puteau să existe automate care să emită semnale luminoase.

Pe navă erau oameni.

Din clipa aceea, timpul a început să zboare cu viteza unui torent care a rupt un zăgaz. Ca un om prins în vîltoare, mi-am întipărit în memorie ceva, pînă la cele mai mici şi mai inutile amănunte, dar am uitat altceva. În

primele momente am acționat mașinal. E o stare cînd gîndurile ne sînt stăpînite pe de-a-ntregul de ceva și acționăm în consecință... Am conectat efectorii magnetici, care au apropiat nava de „Argonautul", am coborît în cheson și mi-am pus scafandrul, dar mă gîndeam la un singur lucru: „Cum oare puteau să mai fi rămas în viață oamenii pe o navă eșuată cu aproape șaizeci de ani în urmă?"

*

Șevțov izbucni în rîs și ochii lui scînteiară, pentru prima oară în ziua asta.

— O părere preconcepută, spuse el și dădu din mîini, căutînd parcă să se justifice. Pentru un cercetător nu există nimic mai periculos decît părerile preconcepute. E un adevăr elementar, de care ne amintim bine cu toții atunci cînd e vorba de părerea preconcepută a altcuiva... Da, mă înșelasem. Mi-am zis că astronava aceasta era „Argonautul" și m-am convins pe mine însumi. Chiar și în momentul apropierii de navă, observînd ceva ce nu-mi era cunoscut în contururile ei, am atribuit aceasta efectelor exploziei.

— Era altă navă? îl întrebă Lanskoi pe Thessem.

Inginerul dădu din cap.

— Intrarea nu se afla acolo unde bănuisem eu, urmă Șevțov. Dar asta n-a fost decît prima surpriză. Cînd am găsit totuși intrarea, chepengul ei s-a ridicat singur. Am intrat în cheson. Chepengul s-a închis. S-a aprins lumina. În aceeași clipă am auzit o voce foarte calmă, moale: „Vă salut! Poftiți, vă rog, în cabina de comandă". Nu mai înțelegeam nimic. Nimic! Partea aceasta a navei suferise relativ puțin de pe urma exploziei și am constatat că echipamentul de-aici era mult prea perfecționat; atît de perfecționat încît n-ar fi putut exista nu numai cu cinci sau șase decenii în urmă, dar nici chiar la data cînd părăsisem eu Pămîntul. Mai mult încă: strecurîndu-mă prin coridorul îngust în care am pătruns, am dat de cîteva aparate pe care le proiectasem cîndva eu însumi. Dintr-o serie de motive n-am izbutit atunci să le desăvîrșesc, pentru a le da în producție. În ziua în care părăsisem Pămîntul, asemenea aparate nu existau încă!

Scărița care ducea în cabina de comandă era ruptă. Din două salturi — nu simțeam aproape de loc gravitația — am ajuns la ușă. Împingînd-o cu putere, m-am avîntat înăuntru. Cabina era goală. Pe navă nu erau oameni.

Oricît de ciudat ar părea, lucrul acesta nu m-a mirat cîtuși de puțin. M-a mirat însă altceva. Aparatajul din cabina de comandă era și mai perfecționat. „Vă salut!" — am auzit în spatele meu o voce calmă. Am întors numaidecît capul. Lîngă ușă stătea o mașină electronică. De dimensiuni reduse, fără semnale de control, nu semăna de loc cu uriașul dulap cenușiu de pe „Căutarea".

Da, nava era condusă de o mașină. În zece minute eram pe deplin edificat. Mașina răspundea repede și cu precizie.

„Descoperitorul" (așa se numea nava) decolase de pe Pămînt în urma „Căutării". Iată de ce avea un echipament mai perfecționat. Ai să întrebi cum a putut-o lua înaintea „Căutării" de vreme ce ambele nave se deplasau aproape cu aceeași viteză. Iată explicația: „Căutarea" lua viteză mai încet. Omul nu poate suporta prea mult efectul suprasarcinilor mari. Cele două nave aveau aproape aceeași viteză maximă, dar viteza medie a „Descoperitorului" depășea cu mult viteza medie a „Căutării". „Descoperitorul" ocolise zona de praf negru, făcuse un popas pe una dintre planetele din sistemul lui Sirius și se întorcea spre Pămînt. Zborul a fost întrerupt de explozia acceleratorului. Mașina electronică, care comanda nava, a luat singura hotărîre rezonabilă: să aștepte întîlnirea cu „Căutarea", care venea în această regiune.

Da, explicația era simplă. Dar simplitatea aceasta m-a zguduit. Mă aflam la bordul unei nave venite din viitor. Pentru noi, astronauții, timpul pare să se oprească după ce pierdem legătura cu Pămîntul. În memoria noastră, Pămîntul rămîne așa cum era în ziua decolării. Pe Pămînt însă, timpul continuă să zboare cu o viteză colosală. Oamenii gîndesc, caută, inventează...

Încleștarea cu Universul e grea. Nava rămîne pierdută ani în șir în bezna de nepătruns, apăsîndu-l pe om zi de zi, lună de lună, an de an... Și iată că aici, pe bordul „Descoperitorului", am simțit deodată că timpul nu s-a

oprit, că dincolo de cerul acesta negru și fără fund se află Pămîntul, Pămîntul nostru, Pămîntul meu, și că oamenii de-acolo sfidează tot mai cutezători cerul.

După cum ți-am mai spus, „Descoperitorul" făcuse un popas pe una dintre planetele din sistemul lui Sirius, și anume pe acea planetă pe care eu o descoperisem înaintea celorlalte. Sintetizînd indicațiile aparatelor, mașina electronică mi-a comunicat că atmosfera planetei este respirabilă și mi-a dat informații detaliate despre temperatură, radiație, presiunea atmosferică, viteza vîntului, compoziția solului... Toate acestea trebuia să le comunic pe Pămînt, deoarece „Descoperitorul" nu-și mai putea continua zborul.

Dar iată că... Da, e aici ceva despre care va trebui să-ți vorbesc mai amănunțit. În timpul coborîrii pe planetă, aparatul de filmat a intrat automat în funcțiune. Mi-am propus să văd și eu imaginile filmate. Pe ecranul stereoscopic am văzut „Descoperitorul" coborînd pe un vast cîmp de nisip. Multă vreme n-a mai apărut pe ecran aproape nimic. Vedeam numai discul luminos al lui Sirius, ridicîndu-se tot mai sus, și umbra navei scurtîndu-se cu repeziciune. Din cînd în cînd apăreau pe ecran mici luminițe roșii. M-am uitat pînă au început să mă doară ochii, dar, chiar mărind la maximum proiectorul stereoscopic, n-am izbutit să deslușesc nimic. Luminițele roșii se mișcau : acolo era viață... Și deodată a apărut pe ecran silueta unui om. Imaginea n-a durat decît o frîntură de secundă. Acolo unde se mișcau luminițele roșii a răsărit din nimic silueta cenușie, difuză, abia vizibilă a unui om. A răsărit din gol și s-a mistuit numaidecît...

Ceea ce am văzut nu putea fi însă o iluzie optică. Am pus de trei ori proiectorul stereoscopic și de trei ori a apărut pe ecran bizara siluetă.

Șevțov rămase multă vreme pe gînduri, concentrat, căutînd parcă să-și aducă aminte de ceva.

— Cum cred că bănuiești, urmă el în cele din urmă, nu mă mai puteam întoarce pe Pămînt fără să fi vizitat această planetă. O siluetă de om... Nu, era cu neputință să las lucrurile nelămurite. Și totuși m-am hotărît greu să zbor pe planeta aceea. Știam că voi zbura. Știam că altfel nu se poate. Dar o voce lăuntrică o ținea morțiș :

„Te aşteaptă Pămîntul, şi timpul de pe Pămînt o ia tot mai mult şi mai mult înaintea timpului de pe navă...“

Am scos din aparatele de pe „Descoperitorul“ toate înregistrările, am închis automatul de avarie şi am revenit pe bordul „Căutării“. Eram mîhnit: aveam impresia că părăsesc aici, în bezna mută, o părticică a Pămîntului meu. Am zăbovit îndelung în faţa hubloului, privind cum dispărea puţin cîte puţin în întuneric „Descoperitorul“.

Mă gîndeam la destinele acestor nave. Ei bine, cea pe care am întîlnit-o aici descrisese o circumferinţă uriaşă. Dar alte nave se deplasează, poate, în linie dreaptă. Ele nu consumă energie. Echipajul lor nu mai ţine socoteala anilor. Vor trece mii sau milioane de ani şi navele acestea, supunîndu-se ultimei voinţe a căpitanilor lor, vor merge mereu şi mereu înainte.

Navele eşuate... Fiecare dintre ele a luptat cum a putut. Dar asta a trecut şi acum nu le mai ameninţă nici un fel de primejdii. Praful negru nu le va opri din drum, căci viteza lor e mult prea mică. Meteoriţii, radiaţia, cîmpurile magnetice — nimic nu le mai sperie. Ele străbat bezna Cosmosului şi e cu neputinţă de prevăzut unde şi cînd va lua sfîrşit drumul lor. În cabinele lor de comandă mai funcţionează, poate, aparatele rămase nevătămate, dezvăluind tainele Lumii Stelelor. Cine va afla aceste taine? Antenele lor mai captează, poate, glasurile îndepărtate ale oamenilor. Dar cine le va răspunde? Mute, cu luminile stinse, navele acestea îşi urmează inexorabil drumul...

★

— Acum, cînd îmi aduc aminte de zborul acela, urmă Şevţov, mă gîndesc că totul a fost cît se poate de firesc. Plecasem să cercetez praful negru şi să lupt împotriva lui. Alte sarcini nu aveam. Cînd am izbutit să termin treaba cu coroziunea provocată de praf, ar fi trebuit să mă reintorc pe Pămînt. Aveam însă înaintea mea un mister, ceva ce oamenii nu ştiau încă. Nu puteam să mă întorc. Nu puteam şi nici nu voiam. Dar conştiinţa că continuu să mă îndepărtez de Pămînt mi-a provocat...

cum să-ți spun?... o coroziune sufletească. Omului îi vine greu în Cosmos. Mai ales cînd e singur... Da, noi am descoperit multe alte planete și chiar le schimbăm structura: creăm învelișuri de atmosferă, le îmbunătățim clima... Totuși Pămîntul rămîne pentru om cea mai bună dintre lumi. Acolo e patria. Și, oricît de departe vor pătrunde navele noastre, noi vom simți întotdeauna chemarea patriei.

Și, cum spuneam, am comunicat „Aurorei" prin radio date în legătură cu coroziunea provocată de praf. „Căutarea" a mai zburat timp de patru luni înspre sistemul lui Sirius. Zilele s-au învălmășit ca într-o pîclă cenușie. Uneori îmi venea să fac apel la aparatul de somn electric ca să mă trezesc abia peste patru luni. Eram însă singur la bord și trebuia să supraveghez generatoarele nucleare, acceleratorii electromagnetici, aparatele...

Șevțov tăcu, apoi rîse trist:

— Nu. Dacă e să fiu sincer, îmi era pur și simplu teamă să conectez aparatul de somn electric, fie chiar și pentru scurt timp. Mă urmărea o idee fixă: îmi închipuiam că s-ar putea să se producă vreo defecțiune și aparatul să nu mă trezească la timp. Eram singur pe navă și dacă aparatul s-ar fi defectat...

Acum să-ți spun ce reprezintă sistemul lui Sirius. Sînt două stele albe — Sirius A și Sirius B — care se rotesc în jurul unui centru de gravitate comun. Masa lui Sirius A e de două ori și jumătate mai mare decît a Soarelui. O stea ca oricare alta. Sirius B, „pitica albă", are dimensiunile puțin mai mari decît acelea ale Pămîntului. După cum vezi, este un ciudat cuplu de aștri: un uriaș și un pitic. Sistemul cuprinde și trei planete. Două dintre ele sînt mai mari ca Sirius B, fiind înconjurate de un alai de sateliți. Cea de-a treia planetă (spre care zbura „Căutarea") are un singur satelit, ceva mai mic decît Luna. Planetele se deplasează pe niște orbite foarte complicate. Mișcarea lor e determinată nu numai de atracția stelelor, ci și de atracția reciprocă pe care o exercită ele însele.

Dirijasem nava spre planeta în atmosfera căreia era oxigen. Planeta aceasta semăna mult cu Pămîntul...

Da, semăna cu Pămîntul, pentru că în atmosfera ei pluteau nori, iar acolo unde nu erau nori vedeam mări și continente. Aveam impresia că mă reîntorc pe Pămînt.

E destul de riscant să cobori pe o planetă care n-a fost studiată. N-aveam însă de ales. Recunoașterea de la mare altitudine poate dura luni de zile, fără a da pînă la urmă decît foarte puține informații. Ca să zbor mai mult în atmosferă, nu aveam suficient carburant.

Pe de altă parte, eram foarte obosit. Oricine a zburat mult de unul singur știe cum te atrage Pămîntul, fie chiar și unul străin...

*

Șevțov vorbea cam în silă, omițînd unele amănunte, foarte interesante, de altfel. Relatarea lui era ca o carte cu pagini lipsă. Șevțov a spus: „Ședeam pe o treaptă a scării, pe care o coborîsem din deschizătura chepengului, și priveam norii; de altminteri asta n-are importanță". Apoi a schimbat vorba. Mai tîrziu, cercetînd materialele expediției, Laaskai avea să înțeleagă multe dintre cele ce n-a spus Șevțov.

*

„Căutarea" stătea într-o poiană mare din mijlocul unei păduri. Masivele coloane de amortizare mențineau în poziție verticală nava, care semăna cu un minaret din vechime, puțin aplecat într-o parte. Șevțov ședea pe ultima treaptă a scării și contempla cerul.

Nori rari, zdrențuiți, pluteau pe deasupra navei, purtați de un vînt slab. Pe cer luminau doi sori: unul mare, strălucitor, încins pînă la incandescență; celălalt, alb și el, dar mic, se deplasa cu o viteză uluitoare. Pe solul cenușiu, scormonit la coborîrea navei, cădeau umbre duble

Vîntul aducea un amestec de miresme amețitoare. Mirosea pătrunzător a ceva dulceag, ca de mentă. Mai mirosea a ceva ce semăna cu mireasma tuturor florilor și nu aducea cu mireasma nici uneia dintre ele luate în parte. Venea un miros amar de iarbă putrezită. Și mai mirosea a ceva, poate a ceață, a umezeală

Şevţov simţea că i se învîrte capul, poate din pricina prisosului de oxigen, poate din pricina miresmelor ameţitoare. Mai curînd însă era efectul micelinei pe care şi-o administrase, un antibiotic care paralizează bacteriile străine.

Norii pluteau pe jos, învolburaţi, luminoşi, aşa cum sînt primăvara. Şevţov îşi zise că toate seamănă aici a primăvară : şi cerul foarte străveziu, şi norii plini de lumină, şi mireasma florilor. Lipseau doar păsările ; nu se auzea de loc larmă de păsări. Stăruia o linişte absolută, foarte neplăcută după vuietul acceleratorului ionic, cu care se obişnuise.

Pădurea care împrejmuia poiana stătea mută. Şevţov privea copacii cu un aer duşmănos. Cerul şi norii păreau să fie la fel ca pe Pămînt, copacii însă aveau o înfăţişare străină, cu trunchiurile răsucite în spirală, îngustîndu-se spre vîrf. Frunzişul, destul de des, avea o nuanţă nedefinită — nici verde, nici albastră, nici neagră. De la navă pînă la cei mai apropiaţi copaci erau cel mult o sută cincizeci de metri. Dar Şevţov nu voia să meargă înspre ei. De-acolo începea necunoscutul. Iar el era obosit. Se simţea bine la umbra navei, respirînd aerul cald şi înmiresmat, privind norii, fără să se gîndească la nimic.

Nu mai avea senzaţia timpului. A trecut poate o oră, poate cinci minute. Se făcea cald. Discul alb-albăstriu al Marelui Sirius urca pe boltă, razele înfierbîntate străpungeau şi destrămau norii diafani, umbra navei se scurta cu repeziciune. Şevţov îşi zise apatic : „Trebuie să mă refugiez... e o dogoare !..." şi aruncă o privire asupra copacilor. Ceea ce văzu era atît de fantastic încît îl trezi numaidecît din toropeală.

O forţă nevăzută turtise trunchiurile, comprimînd şi afundînd copacii în sol, aşa încît acum ei nu atingeau nici jumătate din înălţimea de adineauri. Frunzişul albastru-verde devenise roşu-trandafiriu. Părea că cineva aprinsese în jurul navei un cerc de foc...

Şevţov sări de pe scară şi porni încet înspre copaci. Din pricina căldurii, simţea o durere acută la tîmple. Începu să fluiere, dar tăcu numaidecît : în lumea aceasta mută, fluieratul părea insuportabil de fals.

În dreptul celui mai apropiat copac se opri. Masiv, cu umflături negre pe el, cu scoarța netedă, roșiatică, trunchiul copacului se înălța în spire înfășurate și îngustate treptat, din care pricină copacul semăna cu un uriaș resort conic. Frunzele de un roșu aprins, subțiri și lungi, tremurînd în aerul încins și semănînd de aceea cu niște limbi de foc, ascundeau partea de sus a trunchiului.

Șevțov se cățără cu ușurință pe trunchi și rupse o creangă în spirală. Creanga se contractă numaidecît și frunzele căpătară o nuanță purpurie. Cînd însă feri creanga de razele Marelui Sirius, spirala se destinse îndată și frunzele căpătară o nuanță verde. „Nu e rău" — bombăni Șevțov. Acum nu mai simțea durerea din tîmple. „Nu e rău! Aici se schimbă brusc radiația și copacii s-au adaptat. Uneori absorb razele, alteori le reflectă..." Era bucuros că a dezlegat lesne prima enigmă, fie ea și mică, a acestei lumi străine.

Trunchiurile copacilor continuau să se răsucească și să se contracteze, de parcă i-ar fi apăsat o greutate peste măsură de mare. Scoarța se făcu purpurie, ca frunzele. „Nu e rău! — repetă Șevțov. La o radiație mică, plantele au o nuanță verde, la o radiație mare au o nuanță trandafirie — roșie și reflectă razele termice. Iar aici radiația se schimbă. S-au adaptat și ele, și atîta tot...

Șevțov se apropie de alt copac. Acum pusese stăpînire pe el pasiunea descoperirilor. Creierul lui era neobișnuit de lucid. Umbra omului căzu pe trunchiul copacului. Observă numaidecît că scoarța purpurie devenise în acest loc cenușie. Se trase repede într-o parte; pe scoarță mai stărui o vreme amprenta cenușie a umbrei lui. „Ei bine, așa-s copacii — își zise Șevțov. Dar cum or fi... ființele vii?" La gîndul acesta se înveseli. „Oameni cu culoarea pielii care se schimbă în permanență... O lume a culorilor variabile..." Își zise că lumea aceasta trebuie să fie o lume neobișnuită, de o frumusețe cu totul alta decît cea a Pămîntului.

Încercă să-și imagineze oamenii a căror piele își schimbă culoarea și deodată văzu, la vreo cincizeci de metri de el, o siluetă de om. Tresări surprins. Printre copaci se ivi, dispărînd numaidecît, o siluetă incoloră. Exact ca aceea de pe ecranul stereoscopic de pe bordul

„Descoperitorului". A apărut și a dispărut. Șevțov își simți inima bătînd cu putere. Pădurea i se păru deodată străină, iar copacii răsuciți i se înfățișau acum ca niște șerpi uriași. „Prostii!" — zise astronautul. Vorbea tare; asta îl calma. „Au obosit ochii. Da, au obosit, pur și simplu, ochii. Trebuie să-mi iau ochelarii de protecție..."

Șevțov se întoarse spre navă, trăgînd fără voie cu urechea la fiecare sunet. Era pregătit pentru orice. Dar nu s-a întîmplat nimic. Deasupra solului cenușiu, plin de crăpături, se revărsa în valuri aerul încins. Corpul uriaș al „Căutării" nu făcea aproape de loc umbră.

După lumina insuportabil de puternică a celor doi sori, salonul navei părea învăluit în semiobscuritate. Șevțov rămase multă vreme în fața ventilatorului, răcorindu-și fața. Ochii se obișnuiră treptat cu lumina odihnitoare. Astronautul privi mașinal la perete, acolo unde stătuse mai înainte portretul. „Să nu mă gîndesc la asta — își zise. Să nu mă gîndesc..."

Șaptesprezece ani înseamnă un răstimp destul de mare pentru ca fata care îl privea din portret să se fi înstrăinat cu totul de el. Gîndul acesta îi paraliza încet voința, așa cum un acid roade metalul. Iată de ce, într-o bună zi, Șevțov a scos portretul din perete. „Să nu mă gîndesc, repetă el și de data aceasta, obosit. Trebuie să mă gîndesc la altceva".

Șevțov urcă în cabina de comandă. Acordă teleecranul și examină cu atenție locul. Copacii, răsuciți în spirale turtite, zăceau pe solul devenit cafeniu din pricina arșiței. Frunzele purpurii se răsuciseră ca niște suluri de papirus. Șevțov fluieră mulțumit: la vreo trei sute de metri de navă, printre copacii care semănau cu niște șerpi cufundați în somn, se mișcau încet două luminițe roșii. Mișcarea lor îl miră. Luminițele ocoleau copacii și nu zburau pe deasupra lor. Astronautul mări la maximum imaginea teleecranului, dar cele două luminițe se mistuiră parcă în aerul încins. „Să mai ies o dată afară" — își zise.

Coborî scara și porni înspre copaci, uitîndu-se în dreapta și-n stînga. Foarte repede fu însă nevoit să se oprească. Razele Marelui Sirius străpungeau cu ușurință

îmbrăcămintea și astronautul simți că nu va putea ajunge la țintă. Porni înapoi spre navă. Mai avea vreo zece metri pînă la scară, cînd auzi niște pași lenți. Era ceva atît de neverosimil încît Șevțov simți un fior, încremeni pentru o clipă, apoi se întoarse cu o mișcare bruscă.

În direcția navei veneau trei fantome.

*

— Fantome? Șevțov izbucni în rîs. Desigur, nu erau fantome. Pe cinstea mea însă, dacă ar exista fantome, ele nu s-ar deosebi cu nimic de ceea ce am văzut eu atunci. Totul s-a petrecut în cîteva secunde. Chiar și acum însă îmi amintesc cele mai neînsemnate amănunte... Înțelegi dumneata, cele trei ființe care veneau spre mine semănau a oameni. După cîte îmi puteam da seama atunci, arătau aproape ca oamenii: aveau cam aceeași înălțime și aceeași față. Repet — pe cît îmi puteam da seama atunci. Iar ca să-mi dau seama... Ei bine, ființele acelea — oameni sau aproape oameni — erau semitransparente. Semitransparente, ba poate chiar trei sferturi transparente, nouă zecimi transparente...

Iartă-mă că vorbesc anapoda, dar și acum, cînd îmi aduc aminte de ea, întîlnirea aceasta mă tulbură. Ființele acelea veneau încet, ba oarecum într-un pas solemn, spre mine, iar eu vedeam prin ele copacii roșii, cerul și norii... Ca prin sticlă. Da, imaginează-ți niște siluete de sticlă pe o lumină puternică. Se văd nu prea clar contururile, se distinge însăși masa de sticlă și totuși sticla e transparentă și tu vezi prin ea...

Da, nu ți-am spus nimic de ochi. Ochii erau trandafirii, aproape roșii, și nu erau transparenți. Niște ochi roșii, ca becurile indicatoare ale mașinii electronice... Dar ochii aceștia nu clipeau.

Repet, am observat toate acestea într-o secundă, poate într-o frîntură de secundă. Pe urmă am luat-o la fugă. M-am repezit la scară, am sărit sus și am smucit maneta sistemului pneumatic. Chepengul s-a închis, trîntit cu putere.

Ca să fiu sincer, în momentul acela am avut impresia că-mi ies din minți. Mi s-a părut că încep să delirez cumplit. Am urcat în cabina de comandă, am deschis

teleecranul... şi am văzut cele trei fantome. Mergeau spre pădure, fără să se grăbească. Nu, nu era o halucinaţie!

Cu mişcări zorite, febrile, am acordat videoscopul infraroşu. Dar razele infraroşii treceau prin „diavolii“ aceia tot aşa cum treceau şi razele obişnuite de lumină. În ocularul videoscopului au apărut doar nişte contururi difuze. Atunci am aprins farurile ultraviolete. Dar nici aşa n-am făcut nimic. Fantomele mele erau, se vede treaba, din cea mai bună sticlă de cuarţ: razele ultraviolete treceau lesne prin ele...

Fantomele au plecat.

Creierul meu lucra, se pare, destul de lucid, deoarece, uitîndu-mă la pădure şi aducîndu-mi aminte de copacii în spirală, am înţeles deodată totul. Am înţeles de ce erau fantomele transparente ca sticla. Am înţeles de ce părea nedefinit gradul lor de transparenţă — cînd mai mare, cînd mai mic. Se adaptaseră şi ele la mediu! În procesul îndelungatei sale evoluţii, organismul acestor ţiinţe s-a adaptat la condiţiile de viaţă sub razele arzătoare a doi sori, sub efectul radiaţiei în continuă fluctuaţie — infraroşie, luminoasă, ultravioletă. Mie, om, îmi era cald pentru că mă încălzea radiaţia. Corpurile lor transparente însă nu se încălzeau. Gradul de transparenţă se modifica, pare-se, în funcţie de intensitatea radiaţiei şi de temperatura aerului.

Alte condiţii de existenţă au dus la o altă structură a organismului. Ceea ce era de aşteptat. Acum ştiam bine că în lumea aceasta mă aşteaptă ceva cu totul neobişnuit...

Fantomele (pînă una alta, aşa am să le spun) trebuiau să-şi facă din nou apariţia. Nu mă îndoiam de asta. Nu le era teamă de mine. Atunci, prima oară, s-au apropiat liniştite de navă şi tot atît de liniştite au plecat în pădure. Mi-am zis: „Au să vină. Ele sau altele“ şi am rămas multă vreme în faţa teleecranului.

Din cînd în cînd aţipeam, mă trezeam, mă uitam la ecran şi moţăiam mai departe. Aşa au trecut cîteva zile. De altfel, pe planeta aceasta nu era zi şi noapte aşa cum înţelegem noi. Uneori luminau pe cer amîndoi sorii, alteori rămînea numai Micul Sirius. Atunci se vedeau

stelele și o lună opalescentă (n-aveam chef să născocesc altă denumire pentru satelitul planetei). Noapte adevărată nu se făcea ; se lăsa numai amurgul.

O dată, trezindu-mă, am văzut pe ecran două fantome. Știi, după somn percepi totul vag, așa că nu mi-am făcut emoții. Fantomele au apărut din direcția pădurii, s-au apropiat agale de navă și apoi au plecat. Atunci m-am trezit de-a binelea...

Apoi fantomele au început să vină des. Uneori cîte una, alteori în grupuri. Cind se lăsa amurgul, aprindeam farurile. Fantomelor nu le era teamă de lumină. Pur și simplu, n-o luau în seamă.

În cea de-a treia sau a patra zi, nu-mi aduc aminte precis, a început să plouă. Fantomele și-au pus niște pelerine care semănau cu mantalele noastre de ploaie. Mi-i greu să spun ce culoare aveau aceste pelerine ; culoarea lor se schimba, uneori deveneau transparente.

O dată am pus microfonul. Fantomele vorbeau între ele, încet, foarte calm, cu un calm, aș zice, neînțeles și puțin lugubru, făcînd pauze mari între cuvinte...

În zilele acelea m-am gîndit mult. O singură problemă mă preocupa, cea mai importantă : ființele acestea erau superioare sau inferioare oamenilor ?

Mă intriga faptul că priveau cu destulă indiferență astronava. Veneau, se uitau, schimbau cîteva cuvinte și plecau. Așa s-ar comporta oare oamenii pe Pămînt dacă ar veni o navă dintr-o altă lume ? ! Indiferența aceasta, cu totul de neînțeles, mă făcea să bănuiesc că intelectul fantomelor nu era prea dezvoltat.

Pe de altă parte, comportarea lor nu semăna de loc cu aceea a unor sălbatici. Nava coborîse din cer, dar fantomele nu se temeau de ea. Se uitau ce se uitau și pe urmă plecau. Așa privesc oamenii un bolovan căzut de pe munte : ca ceva amuzant și atît. M-am gîndit atunci : dar dacă ele au depășit cu mult nivelul de dezvoltare a oamenilor ?...

După cum ți-am mai spus, fantomele nu zăboveau prea mult în apropierea navei. Veneau și plecau numaidecît. O dată însă a venit o fantomă ciudată. S-a învîrtit

mult în jurul navei, s-a urcat pe scară pînă la chepeng, apoi a plecat în pădure, dar s-a întors curînd. Da, s-a întors; am recunoscut-o după pelerina ei albastră. Fantoma a pus lîngă scară niște fructe rotunde, semănînd cu portocalele noastre, după care s-a retras și s-a așezat în umbră.

S-a lăsat amurgul. Burnița. Celelalte fantome plecaseră. Asta însă ședea pe loc și ochii ei roșii luminau ca doi tăciuni. Mi s-a făcut milă de ea. Ce poate să-mi facă? mi-am zis. La naiba, e doar transparentă! Armă, pare-se, n-are. Nu e în nici un caz mai puternică decît mine. Atunci de ce să-mi fie teamă?!

N-are armă... e transparentă... Prostii! Sîntem obișnuiți să măsurăm totul cu etaloane terestre. Fantoma era mai puternică decît mine. Eu însă nu știam asta. Am deschis chepengul și am coborît.

Fantoma nici nu s-a clintit.

Ochii ei roșii, care nu clipeau (mi-am amintit din nou de mașina electronică), mă urmăreau cu atenție. Acum, în amurg, fantoma era mai puțin transparentă, așa încît, coborînd de pe scară și apropiindu-mă de ea la cel mult cinci pași, i-am văzut bine fața. Firește, n-o vedeam în înțelesul îndeobște cunoscut al acestui cuvînt, pentru că lumina trecea totuși prin corpul fantomei. O vedeam însă mai bine, chiar mult mai bine ca înainte, cînd mă irita faptul că aceste ciudate ființe erau invizibile.

Fața fantomei semăna cu o față de om, atît că era mai îngustă, fără zbîrcituri, cu pavilioanele urechilor netede, cu dinții drepți, turnați dintr-o bucată, ca o placă, cu părul lung, semitransparent. Dar nu asta importa. Altceva m-a lăsat perplex: fantoma zîmbea! Zîmbetul ei era într-adevăr uluitor, chiar fantastic. Zîmbea așa cum zîmbește Gioconda din tabloul lui Leonardo da Vinci: neînțeles, misterios, la ceva care era al său și numai al său, ascuns mie...

(Continuare în numărul viitor)

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri Științifico-Fantastice

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacţiile Ştiinţă şi tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reuşit, cu multă dăruire, muncă şi cheltuială, aceşti entuziaşti.

Lor trebuie să le mulţumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecţie.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email şi reparăm greşeala)

• • SEPTEMBRIE 1963

41 007